

773

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 12 maja 2005 r.

w sprawie dodatkowych informacji umieszczanych na oznakowaniu pasz²⁾

Na podstawie art. 38 ust. 8 ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o środkach żywienia zwierząt (Dz. U. Nr 123, poz. 1350, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa zakres dodatkowych informacji, które mogą być umieszczane na opakowa-

niu pasz lub etykiecie dołączonej do opakowania albo w dokumentach przewozowych.

§ 2. Dodatkowe informacje, które mogą być umieszczane na opakowaniu mieszanek paszowych lub etykiecie dołączonej do tego opakowania albo w dokumentach przewozowych dołączonych do mieszanek paszowych, zawierają:

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 134, poz. 1433).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia:

1) dyrektywy 79/373/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie obrotu mieszanekami paszowymi (Dz. Urz. WE L 86 z 6.4.1979, str. 30; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz.3, t. 4, str. 50, Dz. Urz. WE L 212 z 2.8.1986, str. 27; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 7, str. 66, Dz. Urz. WE L 027 z 31.1.1990, str. 35; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 10, str. 16, Dz. Urz. WE L 237 z 22. 9.1993, str. 23; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 15, str. 74, Dz. Urz. WE L 332 z 30.12.1995, str. 15, Dz. Urz. WE L 125 z 23.5.1996, str. 33; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz.3, t. 19, str. 94, Dz. Urz. WE L 211 z 5.8.1997, str. 45, Dz. Urz. WE L 318 z 27. 11.1998, str. 43; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 24, str. 153, Dz. Urz. WE L 162 z 26.6.1999, str. 67, Dz. Urz. WE L 063 z 6.3.2002, str. 23),

2) dyrektywy 96/25/WE z dnia 29 kwietnia 1996 r. w sprawie obrotu materiałami paszowymi, zmieniającej dyrektywę 70/524/EWG, 74/63/EWG, 82/471/EWG i 93/74/EWG oraz uchylającej dyrektywę 77/101/EWG (Dz. Urz. WE L 125 z 23.5.1996, str. 35; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 19, str. 96, Dz. Urz. WE L 261 z 24.9.1998, str. 10; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 23, str. 448, Dz. Urz. WE L 115 z 4.5.1999, str. 32, Dz. Urz. WE L 162 z 26.6.1999, str. 67, Dz. Urz. WE L 105 z 3.5.2000, str. 36; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 29, str. 73, Dz. Urz. WE L 234 z 1.9.2001, str. 55, Dz. Urz. UE L 122 z 16.5.2003, str. 1),

3) dyrektywy 70/524/EWG z dnia 23 listopada 1970 r. dotyczącej dodatków paszowych (Dz. Urz. WE L 270 z 14.12.1970, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 1, str. 190, Dz. Urz. WE L 319 z 8.12.1984, str. 13; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 6, str. 139, Dz. Urz. WE L 235 z 17.9.1996, str. 39; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 19, str. 402, Dz. Urz. WE L 080 z 25.3.1999, str. 20),

4) dyrektywy 86/174/EWG z dnia 9 kwietnia 1986 r. w sprawie metod obliczania wartości energetycznej mieszanek paszowych dla drobiu (Dz. Urz. WE L 130 z 16.5.1986, str. 53; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 7, str. 27).

Dane dotyczące aktów Unii Europejskiej zamieszczonych w niniejszym rozporządzeniu dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej — wydanie specjalne.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 122, poz. 1144 i Nr 208, poz. 2020 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 877 i Nr 281, poz. 2776.

1) znak identyfikacyjny lub handlowy wytwórcy albo podmiotu dokonującego pakowania, albo innego podmiotu wprowadzającego do obrotu mieszanek paszową, odpowiedzialnego za szczegółowe informacje umieszczane na oznakowaniu mieszanki paszowej;

2) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres wytwórcy albo podmiotu dokonującego pakowania, albo innego podmiotu wprowadzającego do obrotu mieszanek paszową, który nie jest odpowiedzialny za informacje umieszczane na oznakowaniu mieszanki paszowej;

3) nazwę państwa, w którym wytworzono mieszanek paszową;

4) cenę mieszanki paszowej;

5) opis lub nazwę handlową mieszanki paszowej;

6) określenie stanu fizycznego mieszanki paszowej lub procesu technologicznego zastosowanego do jej uzyskania;

7) wskazanie zawartości wody i poziomu zanieczyszczeń mineralnych, jeżeli nie zostały przekroczone wartości określone w przepisach w sprawie zawartości wody, substancji wiążących, zanieczyszczeń roślinnych oraz zanieczyszczeń mineralnych w paszach;

8) określenie daty produkcji mieszanki paszowej składające się z następujących elementów: „wytworzono (dni, miesiące lub lata) przed upływem okresu przechowywania”;

9) obok daty produkcji mieszanki paszowej, o której mowa w pkt 8, wskazanie miejsca umieszczenia informacji dotyczącej okresu jej przechowywania — w przypadku gdy okres przechowywania jest umieszczony w innym miejscu niż przeznaczone do umieszczania informacji składających się na oznakowanie mieszanek paszowych;

10) informacje, które są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 3. 1. Do dodatkowych informacji, które mogą być umieszczane na opakowaniu mieszanek paszowych, w skład których wchodzi dodatki paszowe, lub etykiecie dołączonej do tego opakowania albo w dokumentach przewozowych, oprócz informacji, o których mowa w § 2, zalicza się:

- 1) nazwę handlową dodatków paszowych;
- 2) numery wpisu dodatków paszowych do rejestru dodatków paszowych prowadzonego na podstawie przepisów Unii Europejskiej, zwanego dalej „rejestrem”;

3) zawartość:

- a) mikroelementów innych niż miedź,
- b) witamin innych niż witaminy A, D i E, prowitamin oraz innych chemicznie zdefiniowanych substancji o podobnym działaniu

— jeżeli zawartość tych substancji może zostać określona w wyniku badań przeprowadzonych przy użyciu metodyk postępowania analitycznego, określonych w przepisach w sprawie metodyki postępowania analitycznego wydanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o środkach żywienia zwierząt, zwanej dalej „ustawą”, w zakresie określania zawartości składników pokarmowych i dodatków paszowych w materiałach paszowych, premiksach i mieszankach paszowych, lub przy zastosowaniu innych uznanych metodyk postępowania analitycznego.

2. Oprócz informacji, o których mowa w ust. 1, oznakowanie mieszanek paszowych, w skład których wchodzi dodatki paszowe, może zawierać:

1) w przypadku mikroelementów innych niż miedź:

- a) nazwę dodatku paszowego zgodnie z wpisem do rejestru,
- b) zawartość mikroelementów;

2) w przypadku witamin innych niż witaminy A, D i E, prowitamin oraz innych chemicznie zdefiniowanych substancji o podobnym działaniu:

- a) nazwę dodatku paszowego zgodnie z wpisem do rejestru,
- b) zawartość substancji czynnej,
- c) datę upływu okresu gwarancji poziomu tej zawartości albo datę upływu okresu trwałości dodatku paszowego.

3. Jeżeli oznakowanie mieszanek paszowych zawiera informację dotyczącą substancji czynnej, to zawartość tej substancji odnosi się do dodatku paszowego wchodzącego w skład mieszanki paszowej.

4. Informacje dotyczące dodatków paszowych wchodzących w skład mieszanki paszowej umieszcza się obok informacji odnoszących się do tej mieszanki.

§ 4. Oznakowanie mieszanek paszowych pełnoporcjowych lub mieszanek uzupełniających innych niż mi-

neralne i melasowane, przeznaczonych dla drobiu, świń i przeżuwaczy, może zawierać informacje o wartości energetycznej tych mieszanek, ustalonej w sposób określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 5. Oznakowanie mieszanek paszowych może zawierać inne informacje umieszczane przez wytwórcę albo podmiot dokonujący pakowania, albo inny podmiot wprowadzający do obrotu mieszankę paszową, który jest odpowiedzialny za informacje umieszczane na oznakowaniu mieszanki paszowej, jeżeli:

1) zostały wyraźnie oddzielone od informacji:

- a) o których mowa w § 2—4 oraz w art. 38 ust. 2 ustawy,
- b) określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 38 ust. 7 pkt 1 ustawy;

2) odnoszą się do czynników, które mogą być skonkretyzowane;

3) nie dotyczą profilaktycznego lub terapeutycznego działania mieszanki paszowej.

§ 6. 1. Dodatkowe informacje, które mogą być umieszczane na opakowaniu mieszanek paszowych przeznaczonych dla zwierząt towarzyszących lub etykiecie dołączonej do tego opakowania albo w dokumentach przewozowych, mogą zawierać deklarację wskazującą na obecność lub niski poziom jednego lub kilku materiałów paszowych, istotnych dla określenia właściwości mieszanki.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, w oznakowaniu podaje się informację o minimalnej lub maksymalnej zawartości materiału paszowego, wyrażonej w procentach.

3. Informację, o której mowa w ust. 2, zamieszcza się:

1) obok deklaracji, o której mowa w ust. 1, lub

2) w wykazie materiałów paszowych wchodzących w skład mieszanki paszowej, obok odpowiedniej kategorii materiałów paszowych.

§ 7. Dodatkowe informacje mogą być umieszczane na opakowaniu materiałów paszowych lub etykiecie dołączonej do tego opakowania albo w dokumentach przewozowych, jeżeli:

1) zostały wyraźnie oddzielone od informacji, o których mowa w § 5 pkt 1;

2) odnoszą się do czynników, które mogą być skonkretyzowane.

§ 8. Traci moc rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie dodatkowych informacji umieszczanych na oznakowaniu środków żywienia zwierząt (Dz. U. Nr 63, poz. 589).

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *W. Olejniczak*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 maja 2005 r. (poz. 773)

Załącznik nr 1

DODATKOWE INFORMACJE, KTÓRE MOGĄ BYĆ UMIESZCZANE NA OPAKOWANIU LUB ETYKIECIE DOŁĄCZONEJ DO OPAKOWANIA ALBO W DOKUMENTACH PRZEWOZOWYCH MIESZANEK PASZOWYCH

Lp.	Rodzaj mieszanki paszowej	Zawartość składników pokarmowych	Gatunek lub kategoria zwierząt
1	2	3	4
1	Mieszanka paszowa pełnoporcjowa	— białko ogólne — oleje i tłuszc surowy — włókno surowe — popiół surowy	zwierzęta towarzyszące, z wyjątkiem psów i kotów
		— lizyna — metioniny	zwierzęta, z wyjątkiem świń zwierzęta, z wyjątkiem drobiu
		— fosfor	zwierzęta inne niż ryby, z wyjątkiem ryb ozdobnych
		— cystyna — treonina — tryptofan	wszystkie zwierzęta
		— skrobia — cukier (jako sacharoza) — cukier plus skrobia — wapń — sól — magnez — potas	wszystkie zwierzęta
2	Mieszanka paszowa uzupełniająca — mineralna	— białko ogólne — włókno surowe — popiół surowy — oleje i tłuszc surowy — lizyna — metionina — cystyna — treonina — tryptofan — potas	wszystkie zwierzęta
		— magnez	zwierzęta, z wyjątkiem przeżuwaczy
3	Mieszanka paszowa uzupełniająca — melasowana	— oleje i tłuszc surowy — wapń — sól — fosfor — potas	wszystkie zwierzęta
		— magnez $\geq 0,5$ % — magnez $< 0,5$ %	zwierzęta, z wyjątkiem przeżuwaczy wszystkie zwierzęta
4	Mieszanka paszowa uzupełniająca — inna	— białko ogólne — oleje i tłuszc surowy — popiół surowy — włókno surowe	zwierzęta towarzyszące, z wyjątkiem psów i kotów
		— wapń ≥ 5 % — wapń < 5 % — fosfor ≥ 2 % — fosfor < 2 % — magnez $\geq 0,5$ %	zwierzęta towarzyszące wszystkie zwierzęta zwierzęta towarzyszące wszystkie zwierzęta zwierzęta, z wyjątkiem przeżuwaczy

1	2	3	4
		— magnez < 5 % — sól — potas	wszystkie zwierzęta wszystkie zwierzęta wszystkie zwierzęta
		— lizyna — metioniny	zwierzęta, z wyjątkiem świń zwierzęta, z wyjątkiem drobiu
		— cystyna — treonina — tryptofan — skrobia — cukier (jako sacharoza) — cukier plus skrobia	wszystkie zwierzęta

Załącznik nr 2

WARTOŚĆ ENERGETYCZNA MIESZANEK PASZOWYCH

I. Wartość energetyczna mieszanek paszowych dla drobiu

Wartość energetyczną mieszanek paszowych określa się na podstawie procentowej zawartości niektórych składników analitycznych paszy, wyrażonej w megadžulach (MJ) energii metabolicznej (EM) na kilogram mieszanki paszowej, przy skorygowaniu poziomu azotu w następujący sposób:

$$\text{MJ/kg EM} = 0,1551 \times \% \text{ białka ogólnego} + 0,3431 \times \% \text{ tłuszczu} + 0,1669 \times \% \text{ skrobi} + 0,1301 \times \% \text{ całkowitej zawartości cukru (wyrażonego jako sacharoza)}.$$

Zakres tolerancji w stosunku do deklarowanych wartości wynosi 0,4 MJ/kg EM.

Wyniki należy podać z dokładnością do jednego miejsca po przecinku.

Oznaczanie zawartości:

1) tłuszczu surowego przeprowadza się metodą B,

2) skrobi przeprowadza się metodą polarymetryczną

— które są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 44 ust. 10 pkt 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o środkach żywienia zwierząt.

II. Wartość energetyczna mieszanek paszowych dla przeżuwaczy — system INRA

System INRA jest oparty na energii netto (EN), którą określa się z energii metabolicznej (EM) — postępując się odpowiednim współczynnikiem wykorzystania K według wzoru:

$$\text{EN} = \text{EM} \times \text{K}$$

Współczynniki wykorzystania energii metabolicznej (K) z poszczególnych pasz określa się następująco:

$$\text{Kb} = 0,287q + 0,554$$

$$\text{Kp} = 0,78q + 0,006$$

$$\text{Kbp} = \frac{\text{Kb} \times \text{Kp} \times 1,5}{\text{Kp} + 0,5 \times \text{Kb}}$$

gdzie:

Kb — współczynnik wykorzystania energii metabolicznej (EM) w procentach bytowych

Kl — współczynnik wykorzystania energii metabolicznej (EM) do produkcji mleka (laktacja)

Kp — współczynnik wykorzystania energii metabolicznej (EM) w procentach wzrostu i opasu ekstensywnego

Kbp — współczynnik wykorzystania energii metabolicznej (EM) w opasie intensywnym (na byt i produkcję mięsa).

Ostateczny wynik uzyskuje się, zaczynając od oznaczenia energii brutto (EB) w bombie kalorymetrycznej, następnie strawności energii brutto (SEB), oznaczonej na zwierzętach, oraz energii metabolicznej z uwzględnieniem strat w moczu i w postaci metanu. Energię metaboliczną wyraża się stosunkiem EM : ES, co określa się następująco:

$$EM/ES = 0,8417 - (9,9 \times 10^{-5} WS) - (1,96 \times 10^{-4} BO) + 0,0221 \times P\dot{Z}$$

gdzie:

WS — zawartość włókna surowego (g/kg masy organicznej)

BO — zawartość białka ogólnego (g/kg masy organicznej)

P \dot{Z} — poziom żywienia

$$P\dot{Z} = \frac{Emb + Emp}{Emb}$$

Wykorzystanie energii metabolicznej w procentach bytowych i produkcyjnych zależy od koncentracji (Q) energii metabolicznej w paszach, wyrażonej stosunkiem:

$$Q = EM : EB,$$

a przy intensywnym opasie również do poziomu produkcji (PP)

$$PP = \frac{Enb + Enp}{Enb}$$

Za jednostkę miary wartości energetycznej pasz i potrzeb zwierząt przyjmuje się 1 kg ziarna jęczmienia średniej jakości, a w szczególności jego energię netto. Ze względu na różny stopień wykorzystania energii, w zależności od kierunku produkcji zwierząt, wskaźnik ten ma dwie wartości:

— przy produkcji mleka 1 700 kcal EN, tj. 1 JPM,

— przy opasie (produkcja żywca) 1820 kcal En, tj. 1 JP \dot{Z} (JPM — jednostka paszowa produkcji mleka, JP \dot{Z} — jednostka paszowa produkcji żywca).

III. Wartość energetyczna mieszanek paszowych dla krów mlecznych i młodego bydła w odchowie — system NEL

W przypadku gdy energia metaboliczna (EM) stanowi 57 % energii brutto (EB), to 60 % energii metabolicznej zawartej w paszy jest wykorzystane na produkcję mleka. Zmiana współczynnika q o jednostkę (maleje lub rośnie) powoduje, że stopień wykorzystania energii metabolicznej na produkcję mleka (KI) wzrasta lub maleje o 0,4 %. Zależności te można przedstawić według wzoru:

$$NEL = 0,6 \times (1 + 0,004 \times [q - 57] \times EM(MJ)),$$

który jest niezbędny do uzyskania wartości MJ — NEL w każdej paszy.

Wartość EM oblicza się według wzoru:

$$EM(MJ) = 0,0312 \times g \text{ STS} + 0,0136 \times g \text{ SWS} + 0,0147 \times g (\text{SSO} - \text{STS} - \text{SWS}) + 0,00234 \times g \text{ BO}$$

gdzie:

EM — energia metaboliczna

STS — strawny tłuszcz surowy

SWS — strawne włókno surowe

SSO — strawna substancja organiczna

BO — białko ogólne

Dla określenia współczynnika metaboliczności energii — q musi być znana obok wartości EM (energii metabolicznej) również wartość energii brutto (EB), uzyskana według następującego wzoru:

$$EB(MJ) = 0,0239 \times g \text{ BO} + 0,0398 \times g \text{ TS} + 0,0201 \times g \text{ WS} + 0,0175 \times g \text{ BNW}$$

gdzie:

EB — energia brutto

BO — białko ogólne

TS — tłuszcz surowy

WS — włókno surowe

BNW — bezazotowe związki wyciągowe

Współczynnik metaboliczności oblicza się według wzoru:

$$q = EM/EB \times 100$$

IV. Wartość energetyczna mieszanek paszowych dla świń

W przypadku określania wartości energetycznej mieszanek paszowych o znanym składzie mnoży się obliczoną wartość energetyczną materiałów paszowych przez ich procentowy udział w mieszance paszowej. Energię metaboliczną w paszy oblicza się według następującego wzoru:

$$EM \text{ (MJ/kg s.m.)} = 0,021 \text{ BS} + 0,0374 \text{ TS} + 0,0144 \text{ WS} + 0,0171 \text{ BWS} - 0,0014 \text{ C}^{1)} - 0,0068 \text{ (BFS} - 100)^{2)}$$

gdzie:

BS — białko strawne

TS — strawny ekstrakt eterowy (tłuszcz)

WS — włókno strawne

BWS — strawne związki bezazotowe wyciągowe

C — cukier

BFS — węglowodany ulegające fermentacji bakteryjnej (b/kg s.m.).

BFS w paszy określa się według wzoru:

$$\text{BFS (g/kg s.m.)} = \text{WS} + \text{BWS} - \text{S} - \text{C}$$

gdzie:

WS + BWS — oznaczają sumę włókna strawnego i strawnych związków bezazotowych wyciągowych, natomiast S i C odpowiednio skrobię i cukier (wszystkie składniki w g/kg s.m.).

¹⁾ Poprawkę stosuje się przy obliczaniu EM pasz zawierających 80 lub więcej g cukru w kg s.m. paszy.

²⁾ Poprawkę stosuje się przy obliczaniu EM pasz zawierających ponad 100 g węglowodanów ulegających fermentacji (BFS) w kg s.m. paszy.